

ע"פ 60052/02/17 - א.ק. נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 60052-02-17

תיק חיצוני:

בפני כב' השופטת אסתר הלמן, סגנית נשיא, אב"ד

כב' השופטת יפעת שטרית

כב' השופט סאאב דבור

א.ק.

המערערת

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בצפת (כב' השופט מ. מרגלית)

בתיק פלילי 12868-01-12 מיום 19/01/17

פסק דין

השופטת יפעת שטרית:

מבוא:

1. בפנינו ערעור המופנה כנגד החלטת בית משפט השלום בקריית שמונה (כב' סגן הנשיא, השופט מורן מרגלית), אשר בגזר דינו מיום 19.1.17, החליט להותיר את הרשעת המערערת בדין על כנה, בהמשך להכרעת דינו מיום 9.3.16.

כן מופנה הערעור כנגד רכיב הקנס בו חויבה המערערת בגזר הדין ובהתאמה, וככל שתבוטל הרשעת המערערת בדין, להורות על ביטול המאסר המותנה שהושת עליה בגזר הדין.

ההליכים בבית המשפט קמא:

2. כנגד המערערת הוגש בבית המשפט קמא כתב אישום (מתוקן) (להלן: "כתב האישום"), בו יוחסו לה העבירות שעניינן, איומים, היזק לרכוש במזיד וחבלה במזיד ברכב.

3. המערערת כפרה במיוחס לה בכתב האישום. לאחר שמיעת ראיות הצדדים, ניתנה ביום 9.3.16 הכרעת דינו של בית המשפט קמא, במסגרתה, החליט בית המשפט קמא לזכות את המערערת מחמת הספק מביצוע העבירה של חבלה במזיד ברכב. כן החליט בית המשפט קמא לזכות את המערערת ואף זאת מחמת הספק מביצוע עבירה של היזק לרכוש במזיד, זאת אך ביחס לניפוץ שני חלונות הויטראז' בכניסה לבית המתלוננת וניפוץ חלון חדר המשפחה, כמיוחס לה בכתב האישום.

מנגד, הרשיע בית המשפט קמא את המערערת בביצוע עבירת האיומים המיוחסת בכתב האישום - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וכן בעבירה של היזק לרכוש במזיד באשר לנזק שנגרם לחלון הדלת האחורית בבית המתלוננת - עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

4. בדיון מיום 22.6.16, לבקשת ב"כ המערערת, הורה בית המשפט קמא על הגשת תסקיר מאת שירות המבחן בעניינה של המערערת, תוך שהורה, כי זה יבחן את מצבה האישי והמשפחתי של המערערת וכן יתייחס לאפשרות ביטול הרשעת המערערת בדיון. כן הובהר, כי אין בהזמנת תסקיר כאמור כדי לחייב את בית המשפט באשר לתוצאה הסופית שתתקבל בסופו של יום.

5. לאחר שהוגש תסקיר כאמור ונשמעו טיעוני הצדדים לעונש, ניתן, כאמור, ביום 19.1.17 גזר דינו של בית המשפט קמא. במסגרת גזר הדין, החליט, כאמור, בית המשפט קמא להותיר את הרשעת המערערת בדיון על כנה והשית עליה את העונשים הבאים:

* 5 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא שהמערערת לא תעבור במשך 3 שנים עבירה של איומים ו/או היזק לרכוש במזיד ותורשע בה תוך תקופת התנאי או לאחריה.

* קנס בסך 2,000 ₪, או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-4 תשלומים חודשיים שווים ורצופים.

* צו מבחן לתקופה של 12 חודשים.

* צו של"צ בהיקף 80 שעות.

* תשלום פיצוי למתלוננת בסך 1,500 ₪.

כאמור, הערעור מופנה כנגד ההחלטה להותיר את הרשעת המערערת בדיון על כנה, כנגד רכיב הקנס שהושת וככל שתבוטל הרשעת המערערת, ביטול המאסר המותנה שהושת.

עובדות כתב האישום המתוקן בהן הורשעה המערערת:

6. בהתאם להכרעת הדין, כאמור, הורשעה המערערת בכך כי ביום 14.11.11, סמוך לשעה 15:30,

עמוד 2

בבית משפחת אלישבע בן לולו במושב אבני איתן (להלן: "הבית"), גרמה המערערת נזק לרכוש במזיד ושלא כדין באופן בו לקחה אבן ובאמצעותה ניפצה את שימשת הדלת האחורית בבית.

בהמשך לאמור, במקום, איימה המערערת בפגיעה שלא כדין בגופה של המתלוננת, באומרה לה, אני יהרוג אותך, אני ירצח אותך (כך במקור) וכל זאת בכוונה להפחידה או להקניטה.

גזר דינו של בית המשפט קמא:

7. במסגרת גזר דינו התייחס בית המשפט קמא לשיקולי הענישה שהותוו במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין. באשר לקביעת מתחם העונש ההולם, קבע בית המשפט קמא, כי הערך החברתי המוגן שנפגע מעבירת האיומים שביצעה המערערת, הינו הגנה על שלווה נפשו של הפרט מפני מעשי הפחדה והקניטה וכן סבר, כי מידת הפגיעה בערך זה הינה גבוהה.

בהקשר זה הדגיש בית המשפט קמא, כי המערערת הגיעה לבית המתלוננת כדי לנסות ולגבות חוב כספי. לאור תחושת האיום שחשה המתלוננת, היא נכנסה לביתה וננעלה בתוכו. המערערת השמיעה איומים קשים וחמורים על חייה של המתלוננת. בנסיבות אלו, קבע בית המשפט קמא, כי בנסיבות ביצוע העבירה יש כדי להקים אף את יסודות עבירת הסחיטה באיומים והגם שהמערערת לא הואשמה בעבירה זו, הרי שיש בכך כדי ללמד על החומרה הרבה הגלומה במעשי המערערת.

8. עוד קבע, כי הערך החברתי המוגן שנפגע מביצוע עבירת ההיזק לרכוש במזיד עניינו, הגנה על זכות הקניין ושמירה על תחושת הביטחון האישי. כן קבע, כי מידת הפגיעה בערך חברתי זה הינה גבוהה, מקום בו המערערת ידתה אבנים אל עבר ביתה של המתלוננת ושברה את אחד מחלונות הבית על רקע אותו ניסיון לגביית החוב. עוד צוין, כי העובדה שהמתלוננת הסתגרה באותה עת בתוככי הבית ממורא המערערת ושני מלוויה, מגבירה את החומרה הגלומה במעשי המערערת.

9. בית המשפט קמא בחן את מדיניות הענישה הנוהגת וצוין, כי בגין עבירות דומות הושתו בפסיקה עונשים במנעד רחב.

10. בית המשפט קמא הוסיף ובחן את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות. בהקשר זה צוין, כי מהמסכת הראייתית שנפרסה בפניו עולה, כי לביצוע העבירות קדם תכנון וארגון לוגיסטי. המערערת, אשר מתגוררת בדרום הארץ, הגיעה למקום האירוע ברמת הגולן מלווה בשניים אחרים, המערערת הייתה הרוח החיה לכל אורך האירוע ושני מלוויה לא נכללו במסגרת כתב האישום.

עוד נקבע, כי כתוצאה מעבירת האיומים יכולה הייתה המתלוננת לנקוט בצעדים קיצוניים ולהביא להחרפת הסיטואציה ואף לפגיעות פיזיות וכי הנזק שהיה עלול להיגרם מעבירת ההיזק לרכוש במזיד עניינו, כי חלקי זכוכית אשר נשברו, היו יכולים להביא לפגיעה פיזית.

כן נקבע, כי הנזק שנגרם מעבירת האיזומים הינו, פגיעה בשלוות נפשה של המתלוננת אשר הסתגרה בביתה וחשה פחד וכי הנזק שנגרם מעבירת ההיזק לרכוש במזיד הינו, שבירת חלון הדלת האחורית בבית המתלוננת.

11. באשר לסיבות שהביאו את המערערת לביצוע העבירות נקבע, כי מטרת הגעתה של המערערת למקום מלווה בשניים אחרים הייתה, לגבות בפועל את הכספים אשר לטענתה חב בעלה של המתלוננת לאחיה, כאשר במהלך שמיעת הראיות הסתבר כי חלק מסכום זה היה שייך למערערת עצמה. עוד הוער, כי טענת המערערת ולפיה היא רק באה למסור מסמכים משפטיים לבעלה של המתלוננת, או למתלוננת, נדחו על ידי בית משפט קמא.

12. בנסיבות אלו, קבע בית המשפט קמא, כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצעה המערערת נע בין מאסר מותנה לבין 10 חודשי מאסר בפועל.

13. בית המשפט קמא ציין, כי המחלוקת העיקרית בין הצדדים נסובה סביב שאלת הותרת הרשעת המערערת על כנה. בהקשר זה ציין בית המשפט קמא, כי במסגרת תסקירו המליץ שירות המבחן לבטל הרשעה זו, מששוכנע שירות המבחן, כי יש בהותרת ההרשעה כדי להוות מכשול קונקרטי ומוחשי לאפשרויות התעסוקתיות של המערערת וזאת לצד פגיעה בדימויה העצמי והערכתה העצמית.

14. בית המשפט קמא, תוך שהפנה לפסיקה רלוונטית ציין, כי העיקרון הוא שכל אימת שנקבע כי למאן דהוא אחריות פלילית בביצוע עבירה, אזי, הדבר מחייב את הרשעתו בדין ואת ענישתו.

בית המשפט קמא אף הפנה לפסק הדין המנחה בסוגיית הימנעות מהרשעה ואשר ניתן במסגרת ע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ב (3) 337 (להלן: "**הלכת תמר כתב**"), בו עמד בית המשפט העליון על שני התנאים אשר בהתקיימם ניתן להימנע מהרשעה. כן סקר בית המשפט קמא את שיקולי השיקום השונים אשר יש בהם כדי להשפיע על בחינת האפשרות להימנע מהרשעה ובכללם, היות העבירה ראשונה או יחידה, חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, מעמדו של הנאשם והקשר בין מעמדו לביצוע העבירה, מידת הפגיעה באחרים, מידת הסבירות לביצוע עבירות נוספות, האם ביצוע העבירה נבע מהתנהגות מקרית, או שמא מדובר בדפוס התנהגות כרונית, נטילת אחריות והבעת חרטה, משמעות ההרשעה על דימויו העצמי של הנאשם וכן השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו.

15. תוך בחינת עניינה הפרטני של המערערת, בא בית המשפט קמא לכלל מסקנה, כי אין חולק שהותרת הרשעת המערערת בדין על כנה תפגע בה באופן משמעותי. בהקשר זה צוין, כי המערערת הינה תלמידת שנה ג' ללימודי משפטים ומנהל עסקים וברי, כי בהותרת הרשעתה יש כדי לפגוע בה ולהביא לכדי כך שלא תוכל לעסוק בתחום המשפטי.

בית המשפט קמא אף היה מודע למצבה הרפואי הנפשי והמשפחתי של המערערת וציין, כי נראה שזו

עברה מסכת חיים לא קלה.

עוד קבע בית המשפט קמא, כי גם אם יניח שהתנאי הראשון הקבוע בהלכת כתב מתקיים בעניינה של המערערת, הרי שלא מצא, כי התנאי השני מתקיים בעניינה ואשר עניינו, כי סוג העבירה בנסיבות המקרה המסוים מאפשר לוותר על ההרשעה.

16. בהקשר זה ציין, כי אמנם מדובר בשתי עבירות שביצעה המערערת ואשר בהתאם לפסיקה ניתן להימנע מהרשעת נאשם שביצע עבירות אלו במקרים המתאימים לכך, אולם בנסיבות המקרה דנן בה לכלל מסקנה, כי נסיבות ביצוע העבירות אינן מאפשרות ביטול ההרשעה.

17. בהקשר זה ציין, כי השתלשלות העניינים במקרה דנן, הינה כשל התארגנות עבריינית לצורך ביצוע עבירות בעלות אופי של סחיטה באיומים. המערערת הרהיבה עוז לבוא עם שניים אחרים לבית המתלוננת, כדי לגבות ממנה חוב כספי. משלא נעתרה לה המתלוננת, צרה המערערת ביחד עם חבריה על בית המתלוננת, תוך השמעת איומים קשים, גידופים והשלכת אבנים אל עבר הבית, מה שהביא לשבירת אחד מחלונות הבית.

עוד צוין, כי שיטת הפעולה בה בחרה לנקוט המערערת, הינה שיטה פסולה המלמדת על פגם מוסרי בהתנהלותה. בית המשפט קמא לא שוכנע, כי החרטה שהביעה המערערת הינה חרטה כנה ואף מתסקיר שירות המבחן עולה, כי המערערת הגיבה בצמצום וטשטשה את אחריותה לקרות האירוע. כן התקשתה המערערת להביע אמפתיה כלפי המתלוננת, חרף הסיטואציה הקשה בה העמידה אותה.

18. בנסיבות אלו, בא בית המשפט קמא לכלל מסקנה, כי נסיבות ביצוע העבירות אינן מאפשרות הימנעות מהרשעה ולפיכך אין מתקיים התנאי השני המצטבר להימנעות מהרשעה, כפי שנקבע בהלכת כתב.

אשר על כן, החליט בית המשפט קמא להותיר את הרשעת המערערת בדין על כנה וכן לא מצא כי יש מקום לסטות ממתחם העונש ההולם שקבע.

19. בקביעת העונש הראוי למערערת, בחן בית המשפט קמא את הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות ובהקשר זה ציין, כי כפי העולה מהתסקיר הרי שהרשעתה של המערערת עלולה לפגוע באפשרויות הסמכתה כעורכת דין בעתיד וכן עלולה לפגוע במוטיבציה לשיקום מצידה.

עוד צוין, כי לאורך כל ניהול ההליך, המערערת לא נטלה אחריות על מעשיה ואף בפני שירות המבחן, לאחר שכבר הורשעה בדין, התקשתה להביע אמפתיה כלפי המתלוננת וטשטשה את אחריותה לקרות האירוע. צוין, כי המערערת הייתה מרוכזת בחשש מפני הותרת הרשעתה על כנה. כן צוין, כי האירוע התרחש לפני למעלה מ-5 שנים וכי המערערת נעדרת כל עבר פלילי, עובדות המהוות שיקול לקולא.

20. בנסיבות אלו, בא בית המשפט לכלל מסקנה, כי יש למקם את העונש הראוי למערערת בטווח הנמוך - בינוני של מתחם העונש ההולם שקבע והשית עליה, סופו של יום, את העונשים שפורטו לעיל.

תסקיר שירות המבחן:

21. מפאת חשיבות הדברים, נביא בקליפת אגוז את העולה מתסקיר שירות המבחן שהוגש בבית המשפט קמא בעניינה של המערערת.

שירות המבחן התרשם ממערערת המתמודדת עם קשיים רבים במישורים שונים בחייה האישיים. להערכת שירות המבחן, המערערת בעלת מוטיבציה להתנהלות מטיבה ונורמטיבית, ממוקדת במטרותיה ועושה מאמצים רבים על מנת לשקם את חייה התעסוקתיים, לשקם את הקשר עם בנה ולטפל בקשייה הרגשיים. עם זאת, שירות המבחן התרשם מאמביוולנטיות וכן טשטוש והסתרה של חלקים מסוימים בחייה. שירות המבחן הציע למערערת לבחון זאת במסגרת טיפול והיא הביעה נכונות לקחת חלק בהליך טיפולי, מתוך הבנה, כי בחינה שכזו תיטיב עמה ותסייע לה.

22. במוקדי הסיכון לעבריינות, זיהה שירות המבחן אצל המערערת קושי בוויסות עצמי, קושי במיקוד שליטה פנימית, השלכת אחריות על גורמים חיצוניים וקושי בלקיחת אחריות מלאה על התנהלותה. במוקדי הסיכוי זיהה שירות המבחן אצל המערערת יכולת לתקשורת טובה, מוטיבציה לשינוי, העדר חשיפה לעבריינות ועמדות פרו חברתיות.

23. בנסיבות אלו ונוכח נכונות המערערת להשתלב בהליך טיפולי והערכת שירות המבחן, כי היא תפיק תועלת מהתערבות כזו, בא שירות המבחן בהמלצה להעמיד את המערערת בצו מבחן למשך שנה. עוד סבור שירות המבחן, כי עונש בדמות של"צ, יהווה ענישה קונקרטיבית ראויה למערערת ויסמן לה את הפסול שבהתנהגותה. לאור מצבה הבריאותי גובשה למערערת תוכנית של"צ בהיקף 80 שעות, התואמת את מסוגלותה.

להערכת שירות המבחן, תכנית שיקומית זו, המשלבת ענישה קונקרטיבית לצד הליך טיפולי רלוונטי, תפחית את הסיכון להישנות עבירות נוספות בעתיד.

24. באשר לשאלת הרשעת המערערת בדיון, בא שירות המבחן בהמלצה לבטל את ההרשעה, זאת על מנת לאפשר למערערת עם סיום לימודיה, להשתלב בהתמחות במשפטים ובהמשך, בתעסוקה בתחום. שירות המבחן התרשם, כי המערערת עושה מאמצים רבים על מנת לסיים את לימודיה והרשעתה עלולה להוות מכשול קונקרטי ומוחשי לאפשרות תעסוקתית זו, זאת לצד פגיעה בדימויה ובהערכתה העצמית של המערערת.

ההליכים שבפנינו:

25. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 21.3.17, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים, הורנו על הגשת תסקיר משלים ועדכני בעניינה של המערערת, זאת באשר ללקיחת אחריות והפנמת חומרת המעשים שביצעה. עוד קבענו, כי שירות המבחן יתייחס בתסקירו בעיקר למידת לקיחת האחריות ע"י המערערת למעשים שבהם הורשעה.

26. תסקיר, כאמור, הוגש (נושא תאריך 29.5.17). לאחר שנעשה כן, השלימו הצדדים בדיון מיום 13.6.17 את טיעוניהם.

טיעוני המערערת:

27. בהודעת הערעור שבכתב, טען ב"כ המערערת, כי שגה בית המשפט קמא עת נתן משקל בכורה בגזר דינו לחומרת נסיבות ביצוע העבירות, תוך שציין, כי מדובר בהתארגנות עבריינית, למרות שכנגד האנשים הנוספים שהתלוו למערערת לא הוגש כתב אישום ואף המערערת לא הואשמה בעבירה של "סחיטה באיומים".

28. כן טען, כי שגה בית המשפט קמא שעה שלא נתן משקל ראוי לעובדה כי בדבריה בפניו הבהירה המערערת, כי היא מתנצלת ולוקחת אחריות על המעשים ולא תחזור עליהם בעתיד. כן לא נתן בית המשפט קמא את המשקל הראוי לעובדה, כי המערערת נעדרת עבר פלילי, חלוף הזמן הרב מביצוע העבירות, האמור בתסקיר שירות המבחן והמלצה שהובאה בסופו.

29. ב"כ המערערת הוסיף וטען, כי בית המשפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לנסיבות העושה, המערערת כבת 44 שנים, נכה בשיעור 24% ומקבלת קצבה מביטוח לאומי. הוא הפנה לנסיבות האישיות המיוחדות של המערערת, לרבות המצב הבריאותי והקשיים עימם מתמודדת המערערת נוכח אירועים בעברה (כמפורט בטיעוניו) והעובדה שמדובר באירוע חד פעמי נקודתי.

30. כן טען, כי נוכח מתחם העונש ההולם שנקבע ע"י בית המשפט קמא, הרי שביטול הרשעת המערערת בדיון, הינה חורגת משמעותית ממתחם זה, או משיקולי הענישה האחרים וניתן ליתן את הבכורה לשיקום המערערת בנסיבות דנן.

31. ב"כ המערערת הפנה לפסיקה רלוונטית וטען בהקשר זה, כי בעבירות שבוצעו בנסיבות חמורות בנסיבות המקרה דנן, העדיפו בתי המשפט שיקולי שיקום בנסיבות אישיות של נאשמים והורו על ביטול הרשעתם בדיון.

32. ב"כ המערערת הוסיף והדגיש את חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, שב ופירט אודות הנסיבות אשר

בשלהן באה המערערת לכדי עשייתה הפלילית והדגיש, כי מדובר באירוע קצר ונקודתי, אשר אינו פרי תכנון מוקדם ואשר אינו מאפיין את המערערת.

ב"כ המערערת הפנה ופירט אודות נסיבותיה האישיות והמשפחתיות של המערערת, מצבה הנפשי ומצבה הבריאותי והדגיש, כי הותרת הרשעת המערערת בדין על כנה, תוביל לאי קבלתה ללשכת עורכי הדין, כך שעתידה ותחום עיסוקה יפגע באופן משמעותי ולא מידתי ביחס לנסיבות ביצוע העבירות, זאת במיוחד נוכח גילה המתקדם והאפשרויות התעסוקתיות העומדות בפניה. ב"כ המערערת הוסיף וציין, כי הותרת ההרשעה על כנה, תביא לפגיעה בדימויה העצמי של המערערת.

33. בנסיבות אלו, טען ב"כ המערערת, כי ביטול הרשעת המערערת בדין והחזרת המערערת לחיים תורמים ויצרניים, תשרת אף את האינטרס הציבורי אשר יצא נשכר בשיקומה של המערערת.

34. על עיקר טיעוניו אלו, חזר ב"כ המערערת גם בדיון אשר התקיים בפנינו ביום 21.3.17. בהקשר זה, הוסיף והדגיש, כי למרות חלוף הזמן מאז ועד היום המערערת לא שבה והסתבכה בפלילים, אלא פעלה לשיקומה ולמדה משפטים. בנסיבות אלו, עתר ב"כ המערערת, כאמור, כי יתקבל תסקיר משלים ועדכני בעניינה של המערערת אשר יבחן אף סוגיית לקיחת האחריות על המעשים.

35. בדיון מיום 13.6.17 ולאחר שהוגש תסקיר משלים ועדכני כאמור, ציין ב"כ המערערת כי מהתסקיר עולה שהמערערת לוקחת אחריות על המעשים. ב"כ המערערת הגיש אישור קבלה של המערערת להתמחות במשרד עו"ד וציין בהקשר זה, כי קבלתה להתמחות אינה מספקת וכי יש צורך לקבל אף אישור מלשכת עורכי דין, כדי להתחיל בהתמחות כאמור. כחלק מהליך זה, על המועמד להתמחות לחתום על תצהיר, אשר עותק ממנו הוגש ואשר במסגרתו על המועמד ליתן את הסכמתו ללשכת עורכי הדין לקבלת מידע על כל רישום על פי המפורט בסעיף 2 (1), (3), (6) ו-(7) וכן סעיף 11 לחוק המרשם וכן מצהיר המועמד ומוסר את פרטיו אודות רישומו הפלילי, הרשעותיו הפליליות, הליכים פליליים התלויים ועומדים בעניינו ועוד.

36. בנסיבות אלו טען ב"כ המערערת, כי ככל שהרשעת המערערת בדין תיוותר על כנה, הרי שהפגיעה התעסוקתית בה הינה ממשית וקונקרטי.

טיעוני המשיבה:

37. המשיבה עתרה לדחיית הערעור על כל חלקיו. לדידה, פסק דינו של בית משפט קמא סביר ומאוזן ולדידה, בית המשפט קמא לא חרג חריגה המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.

38. בטיעונה המשלים מיום 13.6.17, התייחסה המשיבה לאמור בתסקיר העדכני שהוגש ולהמלצה

הסופית שהובאה במסגרתו, אשר לדידה הינם זהים לאמור בתסקיר המקורי שהוגש בפני בית המשפט קמא ולפיכך, יש ליתן לאמור בתסקיר העדכני, משקל מוגבל.

ב"כ המשיבה, הדגיש את תוכן ומהות האיומים שהשמיעה המערערת בפני המתלוננת והחומרה הגלומה באלה. בהקשר זה ציין, כי עסקינן באדם מסוכן אשר ביצע מעשים הנמצאים ברף הגבוה של החומרה. בנסיבות אלו, הרי שהתנאי המצטבר הקבוע בהלכת כתב ואשר עניינו, כי חומרת העבירה מאפשרת לוותר על ההרשעה, אינו מתקיים בעניינינו.

ב"כ המשיבה הסכים, כי הותרת הרשעת המערערת בדין על כנה, עלולה לפגוע בה ואולם הדגיש, כי הסוגיה המכריעה האם המערערת תתקבל ללשכת עורכי הדין, אם לאו, הינה מהות המעשים ולא עצם ההרשעה בדין. בהקשר זה, הפנה ב"כ המשיבה לפסיקה רלוונטית ולמקרים דומים בהם החליטו בתי המשפט להותיר הרשעות על כנן.

39. כן הוסיף וטען ב"כ המשיבה, כי ככל שהרשעת המערערת בדין תבוטל, הרי שלשכת עורכי הדין לא תוכל לדעת על קיומם של מעשים כאלו והמערערת תצטרך אך להצהיר אודות כך. בנסיבות אלו טען, כי יש להותיר את ההרשעה על כנה, כדי שלשכת עורכי הדין תוכל לדעת מי האדם המועמד לקבלה אליה. כן ציין, כי המערערת עדיין סטודנטית ללימודי משפטים וגם אם לא תעבוד כעורכת דין, הרי שפתוחות בפניה אפשרויות תעסוקתיות נוספות.

40. ב"כ המשיבה, שב והפנה לנסיבות החמורות שבהן בוצעו העבירות, הרי הינן פרי תכנון מוקדם, תוך שהדגיש את חלקה היחסי של המערערת בביצוע העבירות, הנזק שיכול היה להיגרם והנזקים שנגרמו בפועל בעטים של אלה.

41. בנסיבות אלו ונוכח כל האמור לעיל, עתר ב"כ המשיבה לדחיית הערעור על כל חלקיו ולהותרת הרשעת המערערת בדין על כנה.

תסקיר שירות המבחן שהוגש בהליך שבפנינו:

42. מפאת חשיבות הדברים, יובא בקליפת האגוז האמור בתסקיר שירות המבחן העדכני שהוגש בעניינה של המערערת במסגרת ההליך שבפנינו.

43. במסגרת התסקיר הובאו נתונים אודות המערערת, מצבה הנפשי והבריאותי. עוד צוין, כי המערערת מוכרת כבעלת 24% נכות לצמיתות בעקבות תאונת דרכים בה נפגעה במהלך שנת 2008. עוד צוין, כי שירות המבחן מלווה את המערערת מזה כ-9 חודשים, במהלך התקופה המערערת שיתפה פעולה באופן מלא עם שירות המבחן והשתלבה בקבוצה טיפולית לנשים עוברות חוק. המערערת לוקחת חלק פעיל, מגיעה כנדרש ומהווה דמות דומיננטית לשאר חברות הקבוצה.

באשר לעבירות נשוא הדיון, שירות המבחן התרשם כי גברה יכולתה של המערערת לקחת אחריות על הדרך בה בחרה לפעול ועל ביצוע העבירות, כאשר ניכר, כי כיום היא מודעת יותר למניעים הרגשיים אשר הפעילו אותה סביב ביצוע העבירות ולגורמי הסיכון. בנסיבות אלו פוחת הסיכון לחזרה להתנהלות שולית.

44. עוד צוין, כי לא עומדים כנגד המערערת תיקים פתוחים נוספים. בתסקיר המקורי שהוגש צוין, כי המערערת מסרה שהיא מנהלת תיק נוסף בבית משפט השלום בקריית גת, בו היא כופרת באשמות כנגדה והוצג פרוטוקול רלוונטי ממנו עולה, כי המאשימה חזרה בה מכתב האישום. (יצוין, כי עותק מפרוטוקול כאמור, אף הוצג במהלך הדיון שבפנינו - הערה שלי י.ש).

45. בנסיבות אלו, ולאור שיתוף הפעולה של המערערת בטיפול, חזר שירות המבחן על המלצתו להימנע מהרשעת המערערת בדיון. להערכתו, הרשעה בדיון עלולה להוות פגיעה תעסוקתית עתידית במערערת, זאת לצד פגיעה בדימויה העצמי ובהערכתה העצמית. אי הרשעת המערערת תאפשר לה להמשיך במסלול השיקומי בו החלה במסגרת לימודי משפטים ולממש את שאיפותיה המקצועיות, אשר להן בסיס מרכזי בהתייבבותה הרגשית והכלכלית ויש בהן כדי להפחית את הסיכון להישנות עבירות בעתיד.

דיון והכרעה:

46. כידוע, ערכאת הערעור אינה מתערבת לשינוי פסק הדין, אלא מקום בו הערכאה הקודמת לה טעתה והטעות הינה טעות עניינית, המצדיקה התערבות לתיקונה. ערכאת הערעור נקראת לבחון אם נפלה טעות משפטית בהחלטתה של הערכאה הראשונה, אם עמדו לנגד עיניה שיקולים פסולים ומוטעים, אם התעלמה מנתון בעל חשיבות, או אם העונש סוטה באופן קיצוני או מהותי, לקולא או לחומרא. ראה בהקשר זה ספרו של כב' הש' קדמי "**על סדר הדין בפלילים**", חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום, מעמוד 1934 ואילך.

47. כאמור, הסוגיה המונחת בפנינו עניינה, סוגיית הרשעתה של המערערת בדיון והחלטת בית המשפט קמא שלא לעשות שימוש בסמכות הנתונה לו בהתאם להוראת סעיף 192 א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "**החסד"פ**") ולהותיר את הרשעתה על כנה. לאחר שתוכרע סוגיה עיקרית זו ובהתאמה למסקנתנו בדבר הרשעת המערערת בדיון, נכריע אף בסוגיית רכיבי הענישה שהושתו במסגרת גזר הדין ואשר כנגדם הוסב הערעור, רכיב הקנס והמאסר המותנה.

48. אכן, הכלל הוא, כי מי שהודה בפלילים, יורשע בדיון. החריג הוא, הימנעות מהרשעה. בהקשר זה ראוי להפנות, כפי שעשה בית המשפט קמא, להלכת "**תמר כתב**" שהובאה לעיל, בה נקבעו, בין היתר, התנאים הנדרשים להימנעות מהרשעת נאשם בדיון ולפיהם, הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה מאפשר

לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

49. המסגרת הנורמטיבית הצריכה בהקשר זה, מוצאת את ביטויה בהוראת סעיף 192 א' לחסד"פ שעניינו "ביטול הרשעה" המאפשר לבית המשפט אשר כבר הרשיע נאשם, לבטל את הרשעתו בטרם גזר את דינו ולהטיל עליו צו מבחן, או צו שירות לתועלת הציבור וזוהי לשונו:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

50. באשר לסוגיית ביטול הרשעה, ראה ע"פ 5102/03, **מדינת ישראל נ' דני קליין**, ק-על 2007 (3), 3596, שם נאמר, בין היתר, כדלקמן:

"... תכליתו של העיקרון הנוהג נהירה על פניה: הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא חוליה טבעית הנובעת מהוכחת האשמה בהליך הפלילי. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את אכיפת החוק באופן שוויוני, ומונעת איפה ואיפה בהחלת ההליך הפלילי... ההרשעה הפלילית של נאשם שאשמתו הוכחה ותוצאותיה הן מרכיב חיוני בהליך הפלילי; הן נועדו למצות את תכליותיו המגוונות: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוטרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריותו הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת..."

בנסיבות חריגות ומיוחדות, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה לנאשם באם יורשע, ובהתחשב במכלול הנתונים הרלבנטיים לעניין, ניתן לעשות שימוש בסמכות אי ההרשעה. לצורך כך, יש להתחשב מצד אחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות והמסר הציבורי המתחייב מהן. מצד שני, יש לתת את הדעת לנסיבות אישיות שונות הקשורות בנאשם - גיל, עבר קודם- אם נורמטיבי אם לאו, נתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי, והשפעת ההרשעה על סיכויי שיקומו. מעבר לכל אלה, יש גם לשקול במבט רחב את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללו, ואת המסר החברתי שאי ההרשעה טומן בחובו בנסיבות העניין הספציפי."

ומן הכלל אל הפרט:

51. בחינת עניינה של המערערת, כמו גם טיעוני הצדדים שהובאו בהקשרה והאסמכתאות שהוגשו בפנינו, מביאים לכלל מסקנה, כי התגבשו בעניינה של מערערת זו שני התנאים המצטברים הקבועים בהלכת "תמר כתב" הנדרשים לביטול הרשעה בדין ולפיכך מצאתי, כי זהו המקרה בו ראוי לבטל את הרשעת המערערת בדין על כנה ולהתערב בהחלטתו של בית המשפט קמא.

52. באשר לתנאי הקבוע בהלכת "תמר כתב" ואשר עניינו, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, הרי שבדין הדגיש בית המשפט קמא את חומרת מעשיה של המערערת, בשים לב לנסיבות ביצועם, טיבם, מהותם ותוצאותיהם ואשר ראויים הם לכלל גנאי.

53. יחד עם זאת, ומבלי להקל באלה ראש, ראוי לציין, כי עסקינן במעשים המהווים יחדיו אירוע אחד, נקודתי, ספציפי וחד פעמי, אשר נמשך זמן קצר (בהתאם לקביעות בית המשפט קמא בהכרעת הדין), במהלכו ביצעה המערערת את המעשים. עוד ראוי לציין, כאמור, כי המערערת זכתה מחלקם הארי של המעשים שיוחסו לה ובסופו של יום הורשעה בניפוץ שמשת הדלת האחורית בבית המתלוננת והשמעת דברי האיום כמפורט בכתב האישום.

בהקשר זה ראוי עוד לציין, כי בעטיים של מעשי המערערת לא נגרם נזק פיזי לאיש. ערים אנו לכך שביתו של אדם מבצרו ושפגיעה ברכושו יכולה להסב לו נזק נפשי, יחד עם זאת, בסופו של יום הנזק שנגרם בפועל הינו בעיקר נזק לרכוש ואשר מבלי להקל בו ראש הינו מצומצם ונקודתי ואשר עניינו ניפוץ שמשת הדלת האחורית בלבד.

עוד ראוי לציין, כי את דברי האיום שהשמיעה המערערת, אשר אין ספק כי לשונם חמורה היא, אמרה המערערת בהמשך להשתלשלות האירועים, במקום בו התרחשו ובהמשך לאלה. בנסיבות אלו, הרי שאין עסקינן בשני אירועים שונים ומאובחנים במהלכם ביצעה המערערת את המעשים, אלא השתלשלות אירועים אחת, מתגלגלת, אינהרנטית, קיצרת טווח ומועד ועל רקע אלה ראוי לבחון את סוגיית גיבושו של התנאי הראשון הקבוע בהלכת כתב, כאמור.

54. עוד ראוי לציין את חלופי הזמן ממועד ביצוע העבירות, שעה שאלה בוצעו בחודש 11/11 וכי מאז כאמור, חלפו כחמש וחצי שנים.

55. בנסיבות העניין, ומבלי להקל באלה ראש, הרי שסבורני כי בנסיבות המקרה הספציפי, הרי שמתקיים התנאי הראשון הקבוע בהלכת כתב ולפיו, בנסיבות המקרה המסוים ניתן לוותר על הרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

56. באשר לתנאי השני המצטבר הקבוע בהלכת כתב ואשר עניינו, כי ההרשעה תביא לפגיעה חמורה בשיקומה של המערערת, הרי שלדידי, גם תנאי זה מתקיים בנסיבות המקרה דנן.
57. כפי שפורט בהרחבה לעיל, הרי שעסקינן במערערת ילידת 1972, אשר אין לחובתה כל הרשעות קודמות וכי מאז ביצוע העבירות כאן, היינו לפני כחמש וחצי שנים, לא נרשמה לחובתה כל עשייה נוספת בפלילים. עוד ראוי להדגיש את נתוני העושה, נסיבותיה האישיות והמשפחתיות המורכבות, מצבה הנפשי והפיזי, כפי שאלה נפרסו בהרחבה בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינה, בטיעוני ב"כ המערערת וכפי שקיבלו את ביטויים ולא נעלמו מעיני בית המשפט קמא.
58. בהקשר זה נחזור ונדגיש כי עסקינן במערערת כבת 45 שנים, בעלת נכות לצמיתות בשיעור 24%, גרושה, אם לבן יחיד כבן 15 שנים המצוי במשמורת אביו, אשר חוותה אירועים טראומטיים בעברה ואשר מפאת צנעת הפרט אינני רואה לפרטם ואין בהקשר זה אלא להפנות לתסקירים שהוגשו בעניינה ולאמור שם.
59. כן ראוי לציין את מורכבות מצבה הנפשי והפיזי של המערערת, כפי שהוא מקבל את ביטויו בתסקירים שהוגשו והדברים האמורים שם מדברים בעד עצמם.
60. לאלה ראוי להוסיף את שיתוף הפעולה של המערערת בהליך הטיפול תחת כנפי שירות המבחן, כפי שהדבר קיבל את ביטויו בתסקיר המקורי שהוגש לבית המשפט קמא ואף בתסקיר העדכני שהוגש בפנינו. אך בקליפת אגוז נחזור ונדגיש, כי שירות המבחן מלווה את המערערת מזה כ-9 חודשים, במהלך התקופה המערערת שיתפה פעולה באופן מלא, הגיעה למפגשים כנדרש והיוותה דמות דומיננטית לשאר חברות הקבוצה.
61. בהתייחס לסוגיית לקיחת האחריות על המעשים, המערערת התייחסה להשתלשלות האירועים והגיבה בצמצום וטשטוש אחריותה להתנהלות הדברים ולהתדרדרות השיח בינה לבין המתלוננת. יחד עם זאת, כבר בתסקיר המקורי צוין, כי המערערת מסרה שהיא הפיקה לקח מהסתבכותה זו ומבינה כי שגתה באופן התנהלותה ויכלה לפעול אחרת על מנת למנוע חיכוך עם המתלוננת.
- עמדה זו קיבלה משנה תוקף בתסקיר העדכני שהוגש כאשר צוין, כי שירות המבחן התרשם שגברה יכולתה של המערערת לקחת אחריות על הדרך בה בחרה לפעול ועל ביצוע העבירות. ניכר, כי כיום המערערת מודעת יותר למניעים הרגשיים שהפעילו אותה סביב ביצוע העבירות ולגורמי הסיכון במצבה ובכך פוחת הסיכון לחזרה להתנהלות שולית.
62. לאלה ראוי להוסיף את המלצות שירות המבחן כפי תסקירו המקורי וכפי תסקירו העדכני בפנינו, כאשר שירות המבחן חזר על המלצתו להימנע מהרשעת המערערת בדין וכי להערכתו, הרשעה כאמור, עלולה לגרום פגיעה תעסוקתית עתידית למערערת, זאת לצד פגיעה בדימויה העצמי ובהערכתה העצמית.

להערכת שירות המבחן, ביטול הרשעת המערערת בדין תאפשר לה להמשיך במסלול השיקומי בו החלה במסגרת לימודי המשפטים ולממש את שאיפותיה המקצועיות, אשר להן בסיס מרכזי בהתייצבותה הרגשית והכלכלית ואשר יש בהן כדי להפחית את הסיכון להישנות עבירות בעתיד.

63. כאמור, המערערת סיימה לימודי משפטים ובהליך שהתקיים בפנינו הוצג מסמך מעורך דין (נושא תאריך 26.3.17), אודות קבלת המערערת להתמחות במשרד זה. עוד צוין, כי המערערת עתידה להתחיל את התמחותה בחודש 9/17.

64. כן הוגש עותק מתצהיר אשר הוצא ע"י ב"כ המערערת מאתר לשכת עוה"ד, כאשר עיון בתצהיר זה מלמד, כי המועמד להתקבל ללשכת עוה"ד נדרש, בין היתר, להצהיר כי לא הורשע בעבירה פלילית כלשהי בארץ או בחו"ל (ראה סעיף 4.2 לתצהיר). כן נדרשת התייחסות של המועמד להרשעות פליליות, לכתבי אישום, להליכים פליליים תלויים ועומדים ועוד.

65. מהאמור לעיל עולה, כי סוגיית הרשעתה של המערערת בדין הינה סוגיה רלוונטית ומשמעותית לקבלתה כחברה בלשכת עוה"ד ולקבלת רישיון לעסוק בעריכת דין, ככל שתעמוד בדרישות המקצועיות להשלמת הליך, כאמור. נתון זה הינו משמעותי ונדרש ממועמד המבקש להתקבל כחבר בלשכה. בהקשר זה נציין, כי גם אם הבחינה הנעשית בלשכת עוה"ד בדבר קבלתו של מועמד כחבר, הינה בחינה עניינית של מהות המעשים שבוצעו, הרי שאין חולק, כי סוגיית הרשעתה של המערערת בפלילים ורישומה של הרשעה כאמור, הינה בעלת משמעות והשלכה באשר לסיכויי קבלתה ללשכת עוה"ד, כפי שהדברים מקבלים את ביטויים בסוגיות המצריכות התייחסות והצהרה בתצהיר שהוגש לעניינינו.

66. לאלה ראוי להוסיף את גילה של המערערת, מורכבותה, העובדה כי השלימה את לימודי המשפטים וההשלכות המשמעותיות שיקומו, אם לאחר סיום כל ההליך האמור, הרי שבסופו של יום לא תתקבל המערערת כחברה בלשכת עוה"ד אך בשל הותרת הרשעתה בדין על כנה, השלכות אשר להן משנה תוקף ומשמעות רבה נוכח נתוני העושה ומורכבותה, מצבה הרפואי והנפשי של המערערת והמשמעות שיש לאלה על שיקומה, העלאת מתווה חייה על דרך המלך, כמו גם השמירה על יציבותה הרגשית והכלכלית כפי שהדבר קיבל את ביטויו בתסקיר שהוגש והאופציות התעסוקתיות שיעמדו בפניה.

67. בנסיבות אלו, הרי שבאתי לכלל מסקנה, כי הונח בפנינו מסד ראייתי מוחשי וקונקרטי ולפיו, הותרת הרשעת המערערת בדין על כנה תביא לפגיעה חמורה בשיקומה. אשר על כן, התגבש במקרה דנן גם התנאי השני המצטבר הקבוע בהלכת כתב.

68. נוכח כל האמור לעיל, הרי שבאתי לכלל מסקנה, כי עניין לנו במקרה הבא בגדרם של המקרים החריגים אשר בהם ראוי, כי בית המשפט יורה על ביטול הרשעת המערערת בדין וכי עסקינן במקרה בו ראוי, כי ערכאת הערעור תתערב במסקנתו של בית המשפט קמא.

69. אשר על כן, הייתי ממליצה לחברי לקבל את הערעור ולהורות על ביטול הרשעת המערערת בדין ותחת זאת לקבוע, כי המערערת ביצעה את העבירות כפי קביעת בית המשפט קמא, אך זאת מבלי להרשיעה בדין.

70. בהתאמה ונוכח נפקות ביטול הרשעת המערערת בדין, הרי שיש להורות על ביטול רכיב הקנס והמאסר המותנה שהושתו על המערערת בגזר הדין.

71. כפי שפורט לעיל, הרי שבמסגרת גזה"ד הושתו על המערערת גם 80 שעות של"צ, המערערת הועמדה בצו מבחן למשך 12 חודשים וכן חויבה בתשלום פיצוי למתלוננת בסך 1,500 ₪. בנסיבות אלו, הרי שלדידי, רכיבי הענישה הנותרים, נותנים מענה ראוי למהות המעשים שביצעה המערערת והצורך בהשתת ענישה מוחשית בדמות צו של"צ, זאת בצד ענישה שיקומית-טיפולית בדמות העמדתה בצו מבחן, בנוסף לחיובה בתשלום פיצוי למתלוננת, נוכח הנזקים שנגרמו, כנדרש וכדבעי. לא מצאתי, כי בביטול רכיבי הקנס והמאסר המותנה יש כדי לגרוע מתוצאה עונשית מידתית זו.

72. לפיכך, הייתי מציעה לחברי להורות על ביטול רכיבי הקנס והמאסר המותנה שהושתו על המערערת בגזר דינו של ביהמ"ש קמא, תוך הותרת יתר הרכיבים העונשיים שהושתו, על כנם.

י' שטרית, שופטת

ס. הנשיא, השופטת אסתר הלמן, אב"ד:

מסכימה.

אסתר הלמן, שופטת, סגנית נשיא

השופט סאאב דבור:

מסכים.

סאאב דבור, שופט

עמוד 15

הוחלט, אפוא, פה אחד כאמור בפסק דינה של השופטת שטרית.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים בדחיפות וכן העתק לשירות המבחן.

ניתן היום, ח' אלול תשע"ז, 30 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.

סאב דבור, שופט

יפעת שיטרית, שופטת

אסתר הלמן, שופטת
ס. נשיא